

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XLVII (41)

Štev. (No.) 6

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

3. marca 1988

LUDVIK PUS

Pismo v Argentino

B. Narodova bodočnost

Po sedANJI poti ne pridemo nika-mor, razen v narodno pogubo. Ni vi-deti rešitve drugje kot v složnem so-delovanju celokupnega naroda za zgraditev — ob svojem ča-su — popolnoma samostojne narodne države Zedinjene Slovenije. Seda-nji jugoslovanski okvir vodi v na-rodni pogin, kar je vsak dan bolj ja-sno. Nova država, ki po svoji svobodni odločbi more ostati v konfede-rativni zvezi južnoslovanskih držav, naj bo članica in del združene evrop-ske skupnosti, ki ima svoj sedež v Strasbourgu.

Država Slovenija bodi osnovana na zapadnoevropskem temelju pristne, evropsko pojmovane in prakticirane demokracije in na duhovni bazi krščanske kulture, nesporni vodnici svetovne kulture. Ven moramo iz Balkana, ki nas vanj pogrezajo! Bodočo republiko Slovenijo moremo u-pravičeno gledati glede na zemljepi-sno lego in naravne lepote ter po-tencialne možnosti njenega razvoja z velikim optimizmom in jo primerja-ti s Švico z dodatkom, da ima Slo-venija tudi morje, dočim ga Švica nima, pa je za napredek dežele o-gromne važnosti. Čez Slovenijo te-ko vse naravne trgovske poti iz ce-lotne Srednje Evrope na Jadransko morje. Izboljšanje in pomožitev teh poti skriva v sebi gospodarski raz-mah in napredek slovenskega nara-da, ki mu rezultatov iznajdljivosti, sposobnosti in pridnosti ne bo odži-ral zanemarjeni in lenobni Balkan.

V znatno povečanem pomorstvu leži za bodočo Slovenijo važen vir napredka in blagostanja. „Morja ši-roka cesta“... je slovenski podjetno-sti odprta tudi mimo Trsta, ki so nam ga sedanji oblastniki zapravili.

BEGUNCI V NEMČIJI

Po poročilih iz Bonna živi trenu-to v Nemčiji čez 700.000 beguncev, ki so prišli iz vseh delov sveta. Vzdr-ževanje teh oseb stane nemško dr-žavo okrog 3 milijarde mark letno. Okrog 160.000 ljudi trenutno čaka v Zapadni nemški republiki, da bi jim priznali azil. Registriranim 700.000 pa je treba prišteti še deset tisoče beguncev, katere je Nemčija spreje-la zgolj iz humanističnih vzrokov, kot npr., ko je nemška ladja reše-vala Vietnamce. Poleg tega je treba še prišteti mnogo došlih družinskih članov azilantov in predvsem še ve-liko število pribežnikov, katerim je Nemčija sicer izdala dovoljenje za bivanje, ne da bi jih priznala za a-zilante.

IDEOLOŠKI STRAH

V Sloveniji se vedno bolj širi-jo želje, da bi se priključili oziroma da bi sodelovali s članicami Skup-nega evropskega trga (EGS), da bi po skupnem načrtovanju potekalo svobodno gibanje blaga in kapitala ter delovne sile. Te misli mnogih Slovencev pa so naletale na odklo-nilno stališče jugoslovanskih ekono-mistov, ki se bojijo, da bi vključi-tev v „kapitalistični svet“ ogrožala njihovo socialistično samobitnost, in zato menijo, da je za Jugoslavijo še najboljše, če sodeluje z republikami ob Sredozemskem morju, z zahodnoev-ropskimi državami pa le pod „dolo-čenimi pogoji“.

Odgovor Slovencev pa je, da je takšno mišljenje le posledica „bal-kanskega nerazumevanja dinamične-ga razvoja Zahodne Evrope“. Opo-minjajo, da so države kot Španija, Portugalska, Grčija, pa tudi Turčija le spoznale važnost evropskega po-

Načrtna melioracija in osuševanje sedaj zamočvirjenih delov dežele bo ne samo dvignila žlahtne pridelke de-žele, ampak tudi napravila iz njene lepote pravi vrt za bodoče letovišče izletnikov iz srednje Evrope in od drugod.

Za težki korak v lastno državnost, kadar napoči pravi trenutek, so po-trebne skrbne in obširne priprave. V narodu samem, in na mednarodnem področju. O tem je treba mnogo razmišljati in planirati v zavesti, da mednarodna politična atmosfera ta-kim preobratom nikdar ni naklonje-na, nikjer, posebej pa ne politično in gospodarsko tako edinstvenem o-zemlju kot ga predstavlja Slovenija. Razumevanje in podpora odločujo-čih mednarodnih faktorjev je treba ustvarjati z načrtnimi akcijami, kar ni lahka stvar. V prvi vrsti velja navezati stike z obstoječo evropsko skupnostjo — evropskim parlamen-tom v Strasbourgu — in te stike skrbno vzdrževati in jih širiti. Trenutno gre za zavezo s predsednikom evropskega parlamenta Louisom Jungom in slovenskim posredoval-cem, bančnim strokovnjakom Emilom Žagarjem. S tem se začne razvoj od-nosov z evropsko skupnostjo. Od tod se utegne razviti plodonosno sode-lovanje s širšo evropsko politično stvarnostjo. Slovenski izseljenci ima-jo pri tem zgodovinsko nalogo se-znanjati javnost v svojem območju o aspiracijah svojega naroda in pri-pravljati razumevanje in podporo javnih oblasti za uresničenje name-ranega cilja.

Načrtovani politični sistem v bo-doči slovenski državi naj bi bil par-lamentarna ljudska vlada in opozi-cija, bistvena sestavina demokracije, z enodomnim parlamentom in poli-tično neodvisno sodstvo. Volitve v

D-ova.

vse javne ustanove na podlagi svo-bodne večstrankarske izbire kandi-datov in splošne, enake volilne pra-vice obeh spolov omogočajo svobod-no tekmovalstvo za dosego vodilnih mest v narodnem organizmu. Tako izvoljena oblast skrbi zlasti za go-spodarski razvoj dežele in pa za so-cialno varnost in zaščito državljanov v smislu in besedi čl. 6 Programa Slovenske ljudske stranke. Ta pro-gram sem izdelal kot glavni tajnik stranke jaz s sodelovanjem dr. Mi-ha Kreka in široko pomočjo povojnih političnih emigrantov; objavljen je bil 23. aprila 1954 v New Yorku, vsebuje pa ukrepe, vabljuje in pri-vlačne za zamejske Slovence, in bo-do služili kot magnet za sodelovanje z matičnim narodom in netili težnjo po združitvi ter preprečevali potuj-čevanje.

Skrbno izvežbana narodna vojska bo skrbela za varnost dežele in kot sestavni del evropskih oboroženih sil za mir in red na tem prostoru. Na ta način bo slovenski narod prispe-val svoj delež k splošni blaginji člo-veštva.

K o n e c

Anschluss

Mala nemška republika Avstrija s svojimi 7,5 milijoni prebivalcev mi gotovo ni toliko pri srcu, da bi o njeni komaj pretekli medvojni zgo-dovini razpravljali, niti ob času, ko bo praznovala petdesetletnico pri-ključitve k Hitlerjevemu rajhu dne 11. marca 1938. Dobro so mi še v spominu vidni znaki presenečenja in skrbi slovenskih političnih pa tudi nepolitičnih ljudi, ko se je na vrhu Karavank pojavil kljukasti križ. Ger-manski preostanek mogočnega habs-burškega imperija, kateri je propa-del 1. 1918 prav zaradi ohelega na-cionalizma, je kruto zatiral slovenski narod in mu ni dovolil svobodnega razvoja pod svojo komando. Spomni-mo se samo na Majniško deklaracijo iz 1. 1917, ko je kot mrtvaški zvon udarila v svet in naznanila konec avstro-ogrske monarhije.

Ko bi znotraj meja sedanje Avtri-je ne ležala za slehernega Sloven-ca sveta zemlja nekdanje Karanta-nije, ideal srednjeveške države, in ko bi preostali naši narodni bratje še danes ne živeli na tem ozemlju pod zagrizeno nemško knuto, bi se o vsem ne splačalo pisati. Dejstva pa so drugačna, a v tem je smisel mojega pisanja za 50-letnico An-schlusa.

Avstrijski Nemci so bili po mo-jih lastnih izkustvih med vojno in nacistično okupacijo v ogromni ve-čini navdušeni in bojevitci nacisti, ki so v nekaterih ozirih celo prekašali Pruse. Dobro mi je še v spominu, kako je bil kršni Prus (Prusi so bi-li najbolj nestrpna in bojevita sku-pina v nemškem rajhu), kako torej je bil pruski nacist mnogo strpnejši od avstrijskega, ko je ta imel v oku-pirani Sloveniji popolno oblast v svojih rokah. Gauleiter Rainer in njegova desna roka Roesener sta bi-la Avstrijca, kakor so to bili skoraj vsi drugi vodilni nacisti v okupira-ni naši domovini.

Kakšno divje navdušenje je vla-dalo v Avstriji dne 11. marca 1938, ko je bila uradno proglašena pri-ključitev dotlej suverene države k nemškem rajhu! Skoraj bi človek, ki je te epizode sam doživel, mogel u-pravičeno reči, da so avstrijski Nem-ci ponoreli od vznichenja in gromke-ga veselja. A kaj se je dogodilo ko-maj pet let pozneje? Amerika, An-glija in Sovjetija so 1. 1943 progla-sile Avstrijo za prvo žrtev nemške-ga nacizma, ki jo je treba obravna-

Umrl je dr. Juraj Krnjević

predsednik Hrvatske seljačke stranke

Dne 9. januarja 1988 je v Londo-nu umrl dr. Juraj Krnjević, pred-sednik Hrvatske seljačke (kmečke) stranke in podpredsednik begunske vlade v Londonu. Bil je izrazita po-litična osebnost, izredno delaven in borec za svobodo in samostojnost hr-vaškega naroda.

Dr. Juraj Krnjević se je rodil 19. februarja 1895, umrl pa je letos, star 93 let. Ze zgodaj se je začel pečati s politiko. V HSS je pristopil kot mlad študent. Ustanovitelj HSS, Stjepan Radić, je takoj spoznal velike spo-sobnosti mladega fanta. Pri prvih volitvah po prvi svetovni vojni v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slo-vencev, ga je stranka kot mladega odvetnika postavila za poslanskega kandidata za mesto Zagreb. Pri vo-litvah je dobil veliko večino glasov in je bil poslanec za mesto Zagreb vse do leta 1938. Na predlog pred-sednika HSS Stjepana Radića je po-stal najmlajši poslanec v Hrvatskem saboru — odvetnik dr. Juraj Krnje-vić — glavni tajnik HSS. To je bil do leta 1964, ko je umrl drugi pred-sednik HSS dr. Vladko Maček in je bil dr. Krnjević izbran za predsed-nika HSS in je to dolžnost vršil do svoje smrti.

Dr. Krnjević je odšel dvakrat v emigracijo. Prvič je odšel leta 1929, ko je kralj Aleksander razpustil parlament in uvedel kraljevsko dik-taturo. Odšel je v Švico, kjer je bi-val deset let. Ko je bil napravljen med Srbi in Hrvati sporazum in so dobili Hrvati Banovino Hrvatsko, se je dr. Krnjević vrnil v domovino, ker je smatral, da je ustanovitev Banovine Hrvatske prvi korak do hr-vaške samostojnosti. Marca 1941 pa se je druga svetovna vojna pribli-žala zaradi puča v Beogradu tudi Jugoslaviji z vsemi znanimi posle-dicami. Dr. Krnjević je odšel drugič v emigracijo, v London, kjer je pri jugoslovanski vladi in pri zavezni-kih skušal varovati hrvaške koristi. Tudi po koncu druge svetovne vojne je ostal v Londonu in je od tam vo-dil politiko HSS.

Slovinci smo vedno bili v dobrih odnosih z HSS in dr. Krnjevićem. Ko je prišel pred leti na obisk v Buenos Aires, sva ga Miloš Stare in podpisani obiskala in se z njim pri-jateljsko pogovorila o vprašanjih, ki zadevajo Slovence in Hrvate.

Velikega močja ohranimo v čast-nem spominu.

Rudolf Smersu

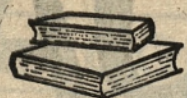
striji, ki bi temu nestrpnežu pristri-gla nacistične peruti. Po svetu, tudi med vodilnimi krogi svetovnega jav-nega mnjenja še vedno prevladuje teza, da je bil Anschluss „žrtev“, ne pa navdušena volja avstrijskega ljudstva. Avstrijo imajo za zgled svobodoljubne, ljubke in prijetne dr-žavne enote (gemutlich), kjer vla-data najvišja narodna svoboda in pravičnost, kakor je kodificirana v državni pogodbi iz 1. 1955.

Ob 50-letnici Anschlusa velja pri-biti, da je takšno ocenjevanje te alps-ke dežele zelo daleč od resničnega stanja glede razmerja med državnim nemškim nemškim narodom in na-rodnimi manjšinami, in prvi vrsti Slovencev na Koroškem. Svetla toč-ka v tem sklopu ni izvolitev Kurta Waldheima za državnega poglavar-ja, marveč v izvolitvi slovenskega poslanca za dunajski parlament v o-sebi dr. Karla Smoleta, ki bo — tako upajmo — po 70 letih brez-pravja sposoben podirati ostanke na-cistične filozofije in graditi most pravičnega sodelovanja med Nemci in Slovenci na zgodovinskem ozem-lju slavne Karantanije.

L. P.

O SLOVENSkih ZAPORIH

Po poročilih strokovnjakov s pod-ročja penalogije je v slovenskih za-porih letno približno šest tisoč lju-di, kar je v sorazmerju s številom prebival nižja številka kakor v Ita-liji, Franciji ali celo v Avstriji. Tretjina teh zapornikov je kaznovanih z do 60 dni zavora pri kazniku za prekrške. Kot primer navajajo stavbo zaporov, ki stoji v središču Maribora v Vošnjakovih ulici in ki je bila zgrajena v začetku stoletja. V teh zaporih je 405 ležišč, vendar je bilo lani v zaporu dnevno od 200 do 260 ljudi, ki so bili ali že obso-jeni, ali upravno kaznovani, priprti ali pridržani. Letos pa je ta številka še nižja. Povprečna starost obsojen-cev je 24 do 30 let. Največ jih je v zaporu zaradi premoženjskih prekrškov ali nasilniškega obnašanja. Za-radi droge je zaprta ena oseba! Med obsojenci, ki so zaposleni v domu, ima 87 srednjo izobrazbo, 34 višjo in 9 visokošolske študije. V tej mari-borski jetnišnici vlada red in popol-na snaga. Sicer je pa dejstvo, da slovenski penološki uradniki uživajo velik ugled, ker sega njihovo delo nad evropski vrh.

MED KNJIGAMI IN REVIJAMI

Tone Brulc

Žalostno je, da nam Slovencem morajo izhajati dokumentarne knjige v tujini — celo v daljnem Buenos Airesu. Tokrat ni debela knjiga na komaj štiridesetih straneh je nanizano pripovedovanje že umrle sestre duhovnika Alfonza Jarca, župnega upravitelja v Dragatušu, ki so ga usmrtili komunisti nekje sredi let 1945.

Danes, ko se toliko govori o rehabilitaciji žrtev medvojnih in po vojnih procesov in ekscesov, bo ta knjižica zgorel dokaz in zadosten protest proti njim, obenem pa tudi pojasnilo, kako so se ti procesi vršili, proti komu so bili naperjeni, kdo so bili sodniki, kdo prič, kakšne kazni, kako in kje so jih izvrševali.

Knjige ni spisal pravnik — sestra duhovnika Jarca jo je, zato je še toliko več vredna. Pisana je na preprosti, poljudni način, ki bo bralcu še po petinštiridesetih letih obudil spomin na leta stalinske revolucije, morebiti še bolj točno, kot če bi jo spisal pravnik. Jarc je paradigma tisočerihi, ki so umirali na enak način: vdano, z globoko vero in zaupanjem, mučeniško!

Knjiga „Alfonz Jarc“ je življenje pisar preproste duhovnika iz Suhe krajine, ki je dala v zadnjem stoletju čez petdeset duhovnikov slovenskemu narodu. Preprosto kmečko dekle Marija popisuje življenje svojega brata Alfonza, kako se je kot mlad kmečki fant odločil za duhovniški poklic, študiral večkrat lačen kot sit, da je ta poklic dosegel.

Lik mladega kaplana je bil že večkrat obdelan v slovenski literaturi, vendar ne na tak realističen, pričevalski način. Marija niti ne skuša postaviti svojega brata za zgled drugim, vendar bo to ostal.

Težka, s pomanjkanjem zvezana študijska leta niso bila še nič v primeri s tem, kar ga je čakalo. S povojnimi leti, ko so drugod že mirno živeli, se je začel križev pot slovenskih duhovnikov in Alfonz Jarc je bil samo eden iz mnogih, ki so stopili nanj. Zmagovalci so iskali sovražnikov v njihovih vrstah in so jih po svoji marksistični dialektiki tudi našli.

Alfonz Jarc je bil obtožen hujškanja, obrekovanja nove oblasti, organiziranja „bele garde“ kljub temu, da med revolucijo ni gledala desnice, komu daje levica. Izjave so mu, kadar je bilo takrat v navadi, izsilili z mučenjem, kar je Jarc povedal v obraz sodnikom. Sterorizirano ljudstvo je moralo molčati v ljudski demokraciji, kaj šele da bi poskusilo pričati zanj, ker je bil obsojen po komunistični partiji, še preden se je proces sploh začel.

Sestra in pričevalka Marija pove z besedami o kaplanu Vinku Saveliju, kar so mislili tudi o Jarcu: „Mama, ako bom padel, vedi, da po

nedolžnem!“ „Padel“ je izrak ti-stega časa, ki ni poznal procesov s sodniki, ki bi sodili.

Tako za Jarca kot Savellija ni točnega datuma usmrtnice, ne kje so komunisti to storili, ne kje sta pokopana.

Vsa moč vere, vdanosti in usodo in odpuščanja se pokažejo v besedah Marije: „Menda je že tako prav, ker je Bog dopustil!“ Menda! Ne dvomimo o tej božji skrivnosti, za nas je važno, ker nam je Jarc dal primer, kako naj se obnašamo v času skušnje, Marija pa nam je zapustila pisan dokaz, kaj so takrat počeli z vernimi ljudmi.

Tako župniša Dragatuš, kjer je Jarc deloval, kot Ajdovec, kjer se je rodil, nista še prišli po štirih desetletjih do svojih cerkva. Cilj partije je bil zaenkrat dosežen: Razkristjanjenje!

Udaril bom pastirja in razkropila se bo čreda!

Vendar zmaga ni popolna — novi Jarci, Gnidovci, Grivci in Murni, potomci krajskih kmečkih upornikov, ki so zahtevali svobodo in z njo tudi svobodo verovanja, rastejo iz skope zemlje Suhe krajine. Kot je prerokoval pisal Jarc svoji sestri Mariji pred smrtjo: „Tako kot on, moramo tudi mi do konca izpolniti božjo voljo. Taka naj bo naša velika misel in prošnja: da bi mogli biti 'dobra' glina v rokah (božjega) Lončarja.“

Je bil Jarc pesniška duša? Ne, saj je misel vzeta iz sv. pisma, iz poslanice sv. Pavla Rimljanom. Tako Jarc kot sv. Pavel sta živela po nauku Kristusa, bila sta pričevalca vsak svojega časa, pričala in izpričala sta njegov nauk s smrtjo.

Knjigo je pripravil za tisk dr. Franc Gnidovec, izšla je v samozaložbi pri Talleres Vilko SRL. Opremil jo je arh. Jure Vombergar in prinaša poleg slike Jarca, njegove tri poslednje dopisnice in eno fotokopirano stran iz njegovega življenjepisa. Dobi se v Slovenski hiši, R. Falcón 4158, Buenos Aires.

PRVI KORAKI

Čeprav smo že končali s to rubriko, ki je — upajmo — lani vse leto zabavala bralce — smo dobili še eno anekdoto, ki je vredna, da jo objavimo:

Ko je pok. ravnatelj Jože Košček l. 1947 prišel v Argentino, da bi nato v Rim poročal o svojih vtisih glede naseljevanja naših ljudi tu, je med prvimi sporočili poslal tudi razglednico, ki je kazala Av. de Mayo, gledano z Majskega trga proti Kongresu. Kratko sporočilo pa je nekako takole govorilo: „Vse v redu. Tu je dobro, vsega dovolj, zlasti kruha in mesa. V restavraciji naročiš zrezek

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Ta teden se v turističnem kompleksu v okraju Embalse, v kordobski provinci, odvijala državno zborovanje takojimenovanega pedagoškega kongresa. Otvorjen je bil v ozračju svečanosti. Nahajali so se tam, poleg kakih 300 delegatov, predsednik države dr. Alfonsín, glavni direktor UNESCO, Mayor Zaragoza, vzgojni minister Sábato, kordobski guverner Angeloz, itd., itd. V dolgih govorih so opevali važnost vzgoje za sedanjost in za bodočnost in dokazovali pomembnost tega zborovanja „za bodočih sto let“. Komaj pa je bil zaključen svečani del otvoritve, se je pričela debata, ki je v veliki meri ponazoritev sedanje Argentine. Kaj malo odprtih ušes, pač pa mnogo polemike in hud boj za nadvlado. V takem ozračju je težko načrtovati pot vzgoje za bodočih sto let. A kot mnogi drugi pojavi argentinske družbe ima tudi to svojo razlago.

TAKO SO SE OPEKLI

V tej zadevi je pravzaprav izredno količina politike. In iz dogodka bi lahko posneli precej pouka za bodočnost. Za boljše razumevanje se moramo vrniti delansko v leto 1983, ko so presenetljivo in prepričljivo zmagali radikali. Tedaj jih je precej številno podpirala intelektualna levica in cena te podpore je bila ta, da je dejansko vzgojna struktura države prišla v roke levičarskih elementov.

Dolga desetletja je geslo te levice: boj privatnim šolam, in še posebej, boj verskim šolam. In kako je enostavno uničiti privatne šole? Odvzeti jim denarno podporo, ki jim jo daje država, pr eni strani, po drugi pa organizirati učne programe na tak način, da prodre z lastnimi elementi globoko v um in dušo učenec. Ekstremni elementi pa enostavno zahtevajo sploh ukinitve vsake privatne iniciative na vzgojnem področju in uvedbo „laične in zastojne šole“.

Za kaj takega pa je nujno potrebno podvzeti ne le administrativne ukrepe (v čem se je to težko tudi zaradi političnih činiteljev), temveč tudi prilično podlago zakonodaje. Vloga parlamenta je tukaj temeljne važnosti. Pa levica tudi ni zapala normalnemu kongresnemu razvoju. Zato so izumili to kar sedaj imenujemo „Pedagoški kongres“, ki naj bi pripravil na pollogo ljudske udeležbe vzgojni načrt za bodočnost, tega predstavil poslancem in senatorjem, ki bi potem v okviru predloženih smernic izglasovali nov vzgojni zakon — po volji in okusu levice. Organizatorji „pedagoškega kon-

in ti prinesejo tolikšnega, da na vseh straneh visi s krožnika. A preden se ga lotiš, ga moraš zaklati, da mu kri odteče.“

li konkurenco na terenu.

Naj omenimo to značilnost, da so Angleži in Amerikanci smatrali Zmagoslava in njegove četnike za svoje zaveznike in so jih kot take tudi sprejeli na Korčskem in jih nato odpeljali v Italijo.

Drugo poglavje Melaherjevega delovanja pa se je začelo tedaj, ko se je izselil v Združene države Amerike. Bil je od začetka zvest pomočnik dr. Mihe Kreka in mu pomagal pri njegovem obilnem narodnem delu. Tudi je bil v lepih, prijateljskih odnosih s senatorjem Frankom Laushtom in drugimi vodilnimi Slovenci. Takoj je začel sodelovati pri Ameriški domovini in v raznih slovenskih organizacijah. Kmalu je postal urednik slovenskega dela Amerikanskega Slovenca. Bil je izvoljen za člana Slovenskega narodnega odbora in za podpredsednika SLS za Združene države Amerike. Danes vodi Slovensko pisarno, ki je središče slovenskega organiziranega dela. Lahko rečemo, da je na njegovih ramenih slovensko politično delo v ZDA.

Ko mu čestitamo k njegovi 75-letnici, prosimo Vsemogočnega, da ga nam ohrani še mnogo let.

Sm R

gresa“ so očitno delali račun brez krčmarja. Dejansko so računali na pasivnost verskih krogov, ali še bolje, računali so na hud odpor, na kritike in — na izolacijo. Katoliška plat naroda bi po njihovih računih morala ta postopek narodnih zborovanj ostro kritizirati in potem uveljaviti „v zakristijo“.

AKCIJA IN REAKCIJA

Treba je poudariti, da bi katoličani skoraj naselili na te limanice. Kritiki na pedagoški kongres je bilo res izredno in predlogi za boj kot so kar deževali. A bolj številni in bitri krogi katoličanstva, tako med hierarhijo kot med verniki, so podvzeli drugo pot: čim bolj številnega in bolj pozitivnega sodelovanja pri krajevnih zasedanjih. Tako je pripadnikom privatne šole (kot so jih kmalu začeli imenovati) uspelo zaustaviti delo levičarskih agitatorjev in osvajati vedno važnejša mesta, kakor je razvoj pedagoškega kongresa raste v svojih inštancah.

Že na okrajnih zborovanjih se je pokazalo, zlasti v odločilnih predelih, da je levica doživljala težke poraze. Njihovi upi, pričakovanja in načrti so pričeli padati v vodo. Provincijska zborovanja so dokončno pokazala premoč katoliških krogov, in kljub temu, da so v nekaterih provinciah dosegli levičarji svoje cilje, se je tehtnica končno jasno naglila na stran zmernih elementov na vzgojnem področju. O tem in o izidi kongresa v Córdoba bomo še pisali. Zaenkrat le politični zaključek teh let delovanja: le aktivno sodelovanje more biti garancija za pravo demokratsko življenje. V sedanjih družbi nihče ne more zahtevati privilegijev, kot nihče ne more pričakovati pravic, če si jih sam ne pribori.

O KANDIDATIH IN POVEZAVAH

Življenje v strankah medtem mirno (ali nemirno) teče naprej. Trenutno izgleda, da je vsa pozornost posvečena odločitvi kandidatnih mest. A to je le navidezno. Pretekli teden se je pozornost opazovalcev obrnila na skupno izjavo, ki so jo podale štiri stranke. Peronisti, demokristjani, intransigenti in ljudski socialisti so skupno ostro kritizirali vladno politiko na gospodarskem in socialnem področju in zahtevali spremembo vladnih ukrepov.

Izjava sama po sebi ne vsebuje

nobene novosti. Zanimivo je to soglasje z vidika politične bodočnosti. Mnogi razlagajo to kot spočetje povezave, ki jo skuša Cafiero doseči, najprej da zagotovi svojo predsedniško kandidacijo med peronisti, potem pa da zbere okoli sebe čim več manjših političnih formacij, da tako zagotovi peronistično nadmoč in pozitiven rezultat volitev.

Povezava pravzaprav ne bi bila nič novega. Skupno nastopanje peronistov in demokristjanov postaja že navada, ki je po drugi strani doseglja, da je argentinska krščanska demokracija domala izgubila svojo identiteto. Kar se tiče intransigentov, so že za guvernerske volitve skušali doseči povezavo s peronisti. Njihove prevelike zahteve pa skrajnost levičarskih elementov v tej stranki so potem izjalovili poizkusi. Sedaj kaže, da je povezava možna, zlasti potem, ko so intransigenti na volitvah hudo pogoreli. Kar se pa socializma tiče, je tukaj udeležena frakcija, ki ji načeljuje Estévez Boero. To je preostanek stare socialistične garde, ki pa nima nič opraviti z novimi socialističnimi strujami skrajnih maoističnih ali trockističnih elementov. A številna važnost skupine, navdušene za povezavo s peronisti, je kaj majhna. Gre bolj za propagandni blešč kot pa za količino glasov. Čeprav kaže, da bo prihodnje leto vsak glas lahko postal odločilen.

Podobne težave in skrbi pa se pojavljajo na desni strani argentinske politične pozornice. Čete inženirja Alsogaraya bodo že meseca maja dokončno odločile, kakšne narave naj bo povezava z raznimi liberalnimi, konservativnimi in demokratskimi skupinami, ki so raztresene širom države. Nekaj je jasno: predsedniški kandidat bo Alsogaray sam. Tudi druga važna odločitev je že padla: zaenkrat bo šlo le za volilno povezavo, ne za kakšno spojitve raznih strank in skupin. Čeprav ta cilj nikdar ne zatone na obzorju argentinske desnice, je tako zapleten in problematičen, da kratko razdobje do volitev nikakor ne zadostuje niti za prve korake do enotne stranke. Precej vode bo moralo še poteči pod mostovi in marsikatera oseba žrtve bo potrebna, predno bomo pristojnovali rojstvu močne in enotne liberalne stranke.

Kar se skrajne levice tiče, trenutno še ni videti znakov, kam se bo tok usmeril. Tu seveda ni govora o kakih uspehih. Če liberalci računajo na dejstvo, da bodo lahko postali razsodniki bodoče argentinske politike, more levica upati le na kako mesto v parlamentu in še to pod pogojem, da nastopi enotno. Kaj več res ne zmorejo, hvala Bogu.

Mladina je taborila

Tudi letos se je skupina mladih navdušila za taborjenje v Bariločah.

Nekateri smo imeli prekrasne spomine še od lanskega leta, pridružili pa so se še drugi in tako se je število povečalo kar na osemnajst mladih.

Prišli do Bariloč je bila za nas skoraj neverjetna dogodivščina, čeprav smo imeli letos več udobnosti, kar se tiče prevoza: tri „kamionete“ in dva čolna.

Po poti smo se nešteto krat ustavili: ko smo menjali kolesa, kadar smo zaslišali kak poseben ropot in ugrabili, kaj se dogaja z avtomobili, ko je sredi pampske noči in puščave zavrela voda, ko je zmanjkalo bencina...

Kar oddahnili smo se, ko smo dospeli do cilja. Ob jezeru Gutiérrez, kjer naj bi postavili šotore, so nam zasedli prestop, zato smo si kar v Stanu uredili prijetno bivališče.

Naš prvi vzpon na Cerro Otto je bil neizogiben trening za naslednje ture. Jezero Mascardi z okolico nam je s svojo lepoto omogočil, da smo preživeli prekrasen dan. Za spremembo pa smo nazaj grede kar na lepem ostali brez zadnjega kolesa. Avto se je nagnil in obstal na cesti, dokler se nas ni nekdo usmilil in nas potegnil do Stana. Dobro, da smo imeli s seboj dosti praktičnih rok, ki so se kmalu znašle, kako pritrčiti nazaj izgubljeno kolo.

Nadaljevali smo z izletom na Peninsula San Pedro, kjer smo poročali do votline, kjer smo se Mariji

Pomočnici priporočili v varstvo.

Ogledali smo si hotel Llao-Llao ter izbrali prekrasen sončen dan za vožnjo po jezeru. Seveda so morali biti to pot naši fantje bolj previdni, da niso kakšnega dekleta prevrnili v vodo.

Pot na Cerro López nam je ostala še posebno v spominu, saj so avtomobili tako poskakovali, da bi ostali skoraj brez njih.

Po nedeljski sveti maši smo se odpravili pod Tronador. Čez dan smo si ogledali zanimivosti v okolici Pampas Linda. Proti večeru smo pripravili taborni ogenj, se razgovarjali in prepevali. Po kratkem počitku nas je čakala pot do kočice Meiling, ki nas je presenetila z mogočnimi ledeniki, lomečimi se z močnim grmenjem.

Za zaključno turo smo izbrali mogočni greben Catedrala in prelepi gozd s Pod skalco, kjer smo se sredi narave zopet zahvalili Bogu za vse, kar nam je nudil skozi počitnice.

Zadnji dan smo se po gozdu, v katerem je prevladoval zlatorumeni a-mancay, pomaknili do jezera Chaluaco. Za slovo smo pa preživeli nekaj ur na Campanario.

Lepo se zahvalimo vsem, ki so pripomogli k uspehu našega taborjenja, posebno še Franciju Cukjatiju, ki nas je zopet spremljal, ter vsem Bariločanom, ki so priskočili na pomoč, kadar smo kaj potrebovali.

Obenem pa želimo, da bi se mladinska taborjenja ohranjala še mnogo let.

Anka

Jože Melaher 75 - letnik

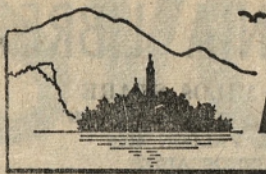
Naš v vsej emigraciji dobro znan javni delavec Jože Melaher, je te dni doživel svoj petinšedemdeseti rojstni dan (rojen je bil namreč 26. februarja 1913 na Pobrežju pri Mariboru).

Težko je pisati o človeku, ki ni vse življenje nič koristnega napravil za skupnost, če težje pa se zdi pisati o moži, ki je od mladih nog v službi skupnosti. In tak je Jože Melaher. Še prav mlad se je že začel udeleževati v katoliških mladinskih organizacijah. Kmalu pa je začel na politično področje in začel pridno delovati v Slovenski ljudski stranki. Krepko je pomagal strankinemu tajniku za Štajersko Marku Kranjcu z obiskovanjem posameznih strankinih edinic, z govori in predavanji na članskih sestankih in zborovanjih. Posebno važno delo je opravljal, ko je na sestankih po družinskih pred drugo svetovno vojno razkrinkaval delo nemških petokolonšev, katerim so se že zgodaj pridružili komunisti, ki so Gestapu ovajali protinemško usmerjene ljudi.

Ko so Nemci okupirali Štajersko, pa se je Melaher takoj zavedel, da

je prišel čas, ko je proti okupatorju treba organizirati oborožen odpor. Zbral je može in fante, ki so enako mislili in bili pripravljeni iti z njim v boj z nasilnim okupatorjem. Te može in fante je imenoval četnike in jih smatral za sestavni del jugoslovanske armade pod vodstvom generala Mihajloviča, čeprav ni imel tedaj nobenega stika ne s četniki ne z jugoslovansko vojsko niti z generalom Mihajlovičem. Kot poveljnik teh četnikov si je nadel ime Zmagoslav.

O junaškem delu teh štajerskih četnikov smo ponovno brali v Vestniku, v Svobodni Sloveniji in zlasti obširno v Zborniku Svobodne Slovenije 1965. Ne bomo tega ponavljali. Hočemo poudariti samo to, da so ti štajerski četniki PRVI nudili oborožen odpor proti Nemcem v času, ko ni bilo še nikjer nobenega odpora. Šele mnogo pozneje so se pojavili partizani. So pa bili do Zmagoslavovih četnikov ne samo nelojalni, ampak celo izdajalski in zahrbtni. Če so zvedeli za kakšnega četnika, so ga ovadili Gestapu, da bi se tako znebili zverednih Slovencev in uniči-

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Slovenski železnice se pritožujejo, da s sedanji tarifami ne morejo zagotoviti prevoza, saj so izgube v letu 1987 dosegle 56 milijard din. Zaradi pomanjkanja dohodkov bi tudi zeleni vlaki, (ki so do minute točni in zelo udobni) mogli izgubiti svoj ugled, ker težko pridejo do uvoženih rezervnih delov, posebno za klimatske naprave.

LJUBLJANA — Intimni dnevnik je ime knjige hrvaškega pravnika Vladimirja Šeksa, ki je proti koncu leta izšla v slovenščini. V njej opisuje grozote osmih mesecev v sedanjem zaporu Stara Gradiška. Zaskrbljenost knjiga v originalu še ni mogla iziti.

VRHOVO — Novo hidroelektrarno so že začeli graditi. Je prva izmed verige elektrarn, ki jih mislijo postaviti na spodnji Savi. Mora biti zgrajena v 37. mesecih; naslednji naj bi bile Boštanj in Blanca, a v načrtih jih je še precej več. Zagotovila naj bi 138 milijonov kv ur na leto.

JESENICE — Zadnji plavž jeseniške železarnice so ugasnili 26. novembra. Stara jeklarna z visokima pečema je odslužila in jo bo nadomestila elektrojeklarna, ki je šele v poskusnem obratovanju. Do konca novembra lani so izdelali 88 tisoč ton „novega“ jekla. Kdaj pa bo v polno stekla produkcija nam ni znano.

KOPER — Letošnji pridelek oliv v slovenski Istri se suče okoli 600 ton. To predstavlja komaj polovico povprečne letine pred pozebo, ki je poškodovala precej hektarov: mislili so posaditi deset hektarov oljk, v resnici so jih mogle le dva.

KOPER — Škocijski zaliv zasipavajo z nasipnim materialom, ki ga bager črpa iz pristaniškega morskega dna. Potem ko so preusmerili strugo Badaševce, je zaliv bil povezan z morjem le z majhnim prelivom. To je povzročilo predvsem v poletnih mesecih smrad zaradi gnitja alg. Od zaliva bo ostal le majhen rezervat za prezimovanje ptic selivk.

LJUBLJANA, MARIBOR — Na obeh slovenskih univerzah so ugotovili v prvih letnikih več učencev, kot jih je bilo v lanskem šolskem letu: 580 študentov več je. Pa tudi v prvih letnikih srednjih šol jih je več kot lani. Obratno pa se dogaja s študenti, ki tudi delajo: tako v srednjih šolah kot na univerzah jih je v primeri z lanskim letom manj.

Poletje ob Nahuel Huapiju

IZLET V SPOMIN TONČKA IN SCHMOLLA

Čudovit dan poznega poletja. Zjutraj se po gorah že čuti mraz, a popoldne je skoraj preveč gorko. Dolgotrajno lepo vreme je izsušilo patagonsko zemljo in cvetovi aman-caya, še vedno povsod pričujoči, so radi suše dokaj revni in ubogi.

Pot po grebenu Katedrale je v takem sončnem dnevu izredno slikovita. Večja slovenska družba je izkoristila priložnost in prečila zgornja pobočja do Schmollovega jezera in potem sestopila k Tončkovi laguni in k Freyevi koči. Tam so že pričakovali vsi tisti, ki so odrinili na pot v soboto ali pa so se zjutraj to lepo nedeljo povzpeli preko Skalce do notranje katedralske krnice, kjer se v gladini Tončkovega jezera blestijo katedralski stolpi.

Spomin na planince, ki sta pred 34 leti izgubila svoje življenje v ledenem plazu na Cerro Paine je ta dan navzoč med skalami Osrednje Katedrale. Po dolgih letih smo se vendar odločili, da postavimo bronasti plošči na obe jezerci. Saj dosti izletnikov prav nič ne ve, odkod ta za španska ušesa razmeroma čudna imena: Laguna Schmol in Laguna Tonček. Že lansko zimo je Anton Cerar izdelal obe bronasti plošči v svoji livarni San José (Adrogué). Za letošnje novo leto pa je stari „šumski brat“ Joško Simčič opravil težaško delo in obe plošči, ki sta ju pritovorila do Freyve kočice dva naša

LJUBLJANA — Seizmograf na Golovcu je zabeležil 3. decembra potresni sunek zmerne jakosti, ki so ga začutili prebivalci iz Bele Cerkve, Šmarjeških Toplic in okolice. Sunek je povzročil le nekaj preplaha med ljudmi.

LJUBLJANA — Cene v mesecu januarju so se povišale za 3,2%, medtem ko je bila inflacija v zadnjih dvanajstih mesecih 171%.

MARIBOR — Hlapec Jernej in njegova pravica, scenski pasijon skladatelja Nikole Hercigonje, je doživel prvo odrosko dramatizacijo. V Beogradu so ga leta 1984 koncertno predstavili, zdaj pa mu je režiser Franjo Potočnik vdihnil življenje. Delo je kvalitetno, kot pravijo kritiki, tako v zamisli kot v izvedbi. Glavne vloge so peli Nikola Mitli, Jože Kores, Janez Perman in Antonio Filippatos.

MURSKA SOBOTA — Slovensko-romski slovarček so izdali za uporabo v prekmurskih šolah. Obsega 1.350 izrazov, ki izhajajo iz narečja, ki ga govorijo v romskem največjem naselju Ouse pri Murski Soboti. Izdelovalci so pri pripravljanju našli samo na Prekmurske šest narečij, ki so že precej drugačna od romskih narečij na Dolenjskem. Zanje bi morali pripraviti že nov slovar.

MUENCHEN, ZRN — Prešernove poezije v nemščini je izdala založba dr. Rudolfa Trofenika. Izbor poezij je naredil in tudi spremeno študijo napisal dr. Jože Pogačnik. Nekaj pesmi je prevedel sam Prešeren.

HRUŠICA — Karavanški predor je bil v začetku decembra globok kilometer in pol. Prišli so do karboniziranih slojev, kar pomeni tudi pojavljanje plina metana.

LJUBLJANA — Oboist Bine Rogelj je dobil nagrado Društva slovenskih skladateljev kot najzaslužnejši izvajalec slovenskih skladb. Žirija je upoštevala njegovo delo, s kom in kje je izvajal slovenska dela in predvsem njegovo afiniteto do sodobnega skladateljskega ustvarjanja.

LJUBLJANA — Skupina Pankrti, začetniki punka med Slovenci, je prenehala nastopati in za to priložnost pripravila skupni rock koncert, na katerem so nastopali še drugi (Lačni Franz, Martin Krpan, Lublanski psi, Jani Kovčič, Komakino in sarajevska skupina Zabranjeno pušenje). Razložili pa so, da to ni klasičen razpad rock skupine,

ampak demonstrativni odstop, s katerim hočejo dati zgled njihovim višjim avtoritetam, kot je rekel njih pevec Peter Lovšin.

UMRLI SO od 30. dec. 87 do 12. jan. 88:

LJUBLJANA — Fani Planinšek; Jože Verbič; Marija Zore roj. Kočvar, 92; žpk. dr. Alojzij Rant; Zlatica Mullered; Tone Grandovec; Frančiška Sitar roj. Pestotnik; inž. arh. Niko Bežek; Zlata Štor roj. Vojska; Baldomir Geiger; Anica Prešeren roj. Jenko, 78; Ludvik Longer; Vida Počovnik roj. Bregar; Vladislav Jeglič; Anica Vrhovšek; Valentin Einspieler, 63; Jože Kastelic; Albina Mankoč roj. Kljun; Ivan Suvorov, 91; Olga Košir; Jože Škulj; Marija Štrukelj roj. Kofol, 81; Emil Drasler; Mira Šepić, 78; Florjan Planinšek, 55; Kristina Ovsenik roj. Zavratnik; Alojz Saje; Lojzka Domitrovič roj. Divjak; Alojzij Požes, 81; Franja Gulič roj. Muhvič, 82; Ivan Virant; Pavla Peterc; Albin Kirn; Iva Irt; Franc Urbanija; Ana Biškič; Agata Breznik roj. Zalokar; Anton Kregar; Marica Vujčić roj. Modrič; Lojze Čimperman, 82; Antonija Čenčič; Stane Kompare, 79; Kristina Finc, 69; Božidar Makše; Tončka Pečirer roj. Lazar, 86; Jože Belina; Janka Bergant, 86; Ludvik Vovk; Marija Mrhar roj. Malovrh; Ivan Vidmar; Silva Sever roj. Röthl; Anton Pošenel; Ivana Turk; Jože Pungenčič; Josipina Lazar roj. Železnik; Oton Ojstržič; Ana Golčar; Lovro Primar; Jožica Šimic roj. Tiringar; Josip Jambrošič; Alojzija Ramšak roj. Brečelj; Rudolf Brečeljnik; 79; Marija Vodušek roj. Kodrič, 84; Ciril Krmelj; Jožefa Razboršek roj. Kropič; Bojan Nagode; Frančiška Majdič; Franc Grudeš, 67; Marija Ambrož roj. Končar; Viktor Bračun; Zorana Mlakar; Stanislav Barbo; Hermina Čebular; Tončka Rozman Zirkelbach roj. Zupan.

RAZNI KRAJI — žpk. Franc Premrl, Podraga; Terezija Rojč roj. Kuder in Adolf Vasle, žalec; Otilija Zalaznik, Celovec; Franc Glavan, Soteska; Marija Piškur, Krka; Anton Bizjak, 89 in Peter Vovk, Borovnica; Terezija Bene, Pilštanj; ranc Pieterski, 61, Mozirje; Ana Pifar, Zminje; Janko Oblak, Verd; Sonja Bekeš roj. Močnik, Grahovo ob Bači; Tomislav Knežević in Anton Lopatec, 87, Sevnica; Veronika Mlakar, Mokronog; Angel Vremec, Opčine; Kunigunda Leskovšek roj. Podbregar, Ojstriška vas; Franc Rus, 92, Dobrova; Cilka Trobej, Podkraj; Anton Narobe, Homec; inž. Kozma Ahačič, Švedska; Frančiška Velkavih roj. Bukovec, Sora pri Medvodah; Ivanka Didič, Idrija; Metka Pangršič roj. Smolnikar, Zalog; Vili Kuhar, Dol pri Hrastniku; Mita Golgranc, Justina Jarh roj. Černoga, Mira okan, Ema Blažon roj. Burdian in Ana Zorko, Celje; Janez Bremsak, 87, Komenda; Tone Kastelic, 78, Šmihel pri Novem mestu; Jože Baškovnik, Vojnik; prof. Viktor Rom, 85, Šmarje pri Jelšah; Jožica Habič roj. Lovše, Sostro; Milan Arko, Kočevje; Nieves Tavčar, Sešana; Stane Jerman, Moravče; Mačič Majcen roj. Golob, Ptuj; Robert Godec, Piran; Tatjana Hacin in Marija Plavžak, Trbovlje; Miroslav Kopač, Laško; Franc Gruden, 67 in Franc Iskra, Bl. Dobrava; Francka Peternel, Lipica pri Škofiji Loki; Ernest Rojč in Marija Černigoi, Ajdovščina; Mirjam Dekleva, Il. Bistrica; Alojz Purkhauser, Bled; Milena Žbogar in Peter Dacar, Kamnik; Frančiška Burja, Domžale; Frančiška Kralj, 81, Zagorje ob Savi; Ivanka Brenčič roj. Masle in Anica Vučič roj. Gostiša, Logatec.

ljem planincem.

Med izletniki na Katedrali so ta dan sodelovali bariloški in buenosaireski Slovenci, mladi in stari. Najmlajši je bil pač Marko Magister (2 in pol meseca), najstarejši Lovro Jan (74 let). Zadnji je skupno z ženo in Nacetom Glinškom opravil res temeljito delo, saj je enodnevno prečenje Katedrale za njihova leta vsekakor izredno planinsko dejanje.

CERRO CAPILLA 1988

Premetaval sem zoprne papirje in seševal na stroj, ko me je poklical uslužbenec.

„Dinko vas kliče po radiu.“

Dinko? Kaj ni šel na Capillo, mar je ostal doma?

Pograbim slušalko in se javim. Jasno zaslišim znani glas in nepričakovano sporočilo:

„Pozdravljam te z vrha Capille, izpod križa. Vemo, da si z nami, zato smo te poklicali.“

Resnično sem se razveselil. Nisem vedel, da je udarna planinska družbica vzela s seboj mali radijski oddajnik. Tako smo lahko izmenjali nekaj stavkov. Slušal sem, da so vsi srečno prispeli, da na kočljivih mestih sploh niso uporabljali vrvi in da zdaj uživajo bajen razgled.

„Pa veter“ vprašam, saj po mestu nekam vihrano veje.

„Malenkost vetra imamo, a nič izrednega.“

Tako — torej je vse v redu. Že peti pohod mladine na hudo goro v strogi sedanjosti in pod Dinkovim strokovnim vodstvom je lepo uspel in sedemnajst planincev — med njimi številni novinci — je znova po-

SLOVENC V ARGENTINI

Osebne novice

Rojstvo: V družini Renata Jerončiča in ge. Ane roj. Pergar iz San Miguela se je 2. februarja rodila hčerka, ki bo pri krstu dobila ime Evangelina. Čestitamo!

Smrt: V Villa Devoto je umrl industrialec Francisco Kandus (57 let). Naj počiva v miru.

Nova slovenska redovnica: Dne 11. februarja je v Argentini napravila prve redovniške zaobljube sestra Anica Burjek iz Mendoze. Vstopila je v kongregacijo Marije Brezmadežne, Misijonarke, Klaretijanke.

UMRL JE PAVLE ČIBEJ

V San Martinu je dne 31. januarja 1988 umrl vsem rojakom Velikega Buenos Airesa dobro znani in priljubljeni Pavle Čibej. Bil je stalni obiskovalec vseh slovenskih prireditel v Buenos Airesu. Toda ni bil samo obiskovalec prireditev. Kjer je le mogel, je tudi prirediteljem pomagal. Saj so bili znani „Čibejevi“ čevapčići.

Rajni Čibej je bil rojen 29. decembra 1908 v Župazah pri Ajdovščini. Bil je vpoklican v italijansko vojsko. Po vrnitvi od vojakov je odšel v Ljubljano, nato pa v Maribor, kjer si je tudi ustvaril družino. Po nemški okupaciji Maribora je bil izgnan v Srbijo. Iz Srbije se je vrnil v Ljubljano in vstopil v vrste Slovenskega domobranstva, kjer bil do konca vojne, nato pa je z domobranci odšel v Vetrinje, kjer pa se je čudežno rešil in ni bil vrnjen v domovino. Nato je odšel v Italijo, kjer je bil v begunskih taboriščih. Od tam so ga prepeljali v Nemčijo in bil nato prepeljan v Argentino.

V Argentini je bil ves čas do upokojitve zaposlen pri Obras Sanitarias de la Nación. Takoj se je vključil v slovensko društveno življenje. Bil je član raznih slovenskih društev in naročnik slovenskih publikacij. Zlasti je bil delaven v Slovenskem domu v San Martinu, kjer je bil nekaj časa tudi odbornik.

Umril je po kratki, težki bolezni. Pokopan je bil na pokopališču v San Martinu. Dobri Bog naj mu nakloni večni mir in pokoj, njegovi družini pa izrekamo globoko sožalje.

Sm R

MENDOZA

PUSTNA VESELICA

Naše Društvo je tudi letos poživilo staro tradicijo pustovanja.

Povabilo je vse rojake v soboto, 13. februarja ob 21 v Dom na skupno večerjo in pustno zabavo.

Imeli smo letos neko posebnost! V prvem hipu bi človek vzel novico za „pustno šalo“. Pa moramo reči resnici na ljubo, da je bila zamisel zelo posrečena! Tokrat je bil namreč vstop v kuhinjske prostore našega Doma ženskemu svetu — prepevovan. Vse kuho in pripravo večerje so imeli na skrbi — naši možje! Čisto prav je bilo, da so vsaj enkrat naše ženske in mamice lepo sedele pri mizah in so jim stregli naši mladi. Pa moramo reči, da so se novi „kuharji“ — odlično obnesli! Večerje je bila zares nadvse okusna. Možje so se izkazali, da se znajo — tudi v kuhinji „zasukati“. Bili so ob pojavu v dvorani z belimi kuharskimi čepicami deležni dolgotrajnega in glasnega odobravanja.

Pa je bilo tudi dovolj poskrbljeno za zabavo, ki so je bili deležni tudi in zlasti naši mali. Na sporedu je bila vrsta šaljivih iger, ki so vse navzoče spravile v živahno razgibanost.

Prيرهjen je bil tudi srečolov prostovoljnih dobitkov, čigar dohodek je določen za ureditev stropa v naši dvorani.

Seveda so pa po večerji miza in stoli kar brž „izginili“ in — pusta ni brez „vrtenja“! Sledil je zabaven ples v veseli družini.

Bb

SLOVENIJA V SVETU

Brazilija

JOŽEF MESTNIK ml. - doktor

Na državni univerzi v Sao Paulu v Brazilu je Jožef Mestnik ml. branil doktorsko dizertacijo „Estudo das vibrações e movimentos localizados rápidos do hidrogênio no composto armazenador Ti 0,8 Zr 0,2 Cr Mn H3“ in prejel najboljšo oceno. Mlademu doktorju v znanosti jedrske energije čestitam kakor tudi staremu Jožetu Mestniku st., bivšemu domobrancu iz Stične, ter ge. Mariji roj. Marn iz Device Marije v Polju.

novilo zahtevno turo. Resnično andinski vzpon, v nasprotju s planinskimi potmi na López, Catedral ali do Črnega jezera, ki se že bolj približujejo alpinističnim vzorom. Veselimo se, da bo 26. januar 1988 ostal zapisan kot pomemben datum v zgodovini bariloškega slovenskega planinstva in da se bo tako pridružil drugim večjim izletom našega društva.

Uro kasneje spet kliče radio.

„Ali ste že zmeraj na vrhu?“

„Seveda. Nobenemu se kaj dosti ne zljubi sestopiliti, ko je zgoraj tako lepo. A mislili smo, da si ti v helikopterju, ki je prav zdaj krožil okrog vrha.“

Poleg radia še helikopter! Tehnika vdira vse bolj v samotni andski svet, kjer so preje gospodarili le kondorji.

„Beži, beži,“ se smejem v slušalko. „Prav gotovo nisem tisti, ki bi trošil denar za helikopter,“ pravim in si živo predstavljam, kako kroži jekleni ptič okrog poznane in zaželenega vrha.

„Na aparatu smo spoznali Petra Arnska,“ poročajo s Capille, „in z njim je bil Branko Jan.“ (Pozneje sem izvedel, da je na poletu sodeloval tudi Marko Cukjati.) „Vrgli so nam škatlo čokolade, ki je v redu pristala, in mladina si pravkar to darilce razdeljuje.“

Predstavljam si strmi vrh, obdan s prepadi, in v mislih čestitam letalcem, da so po spretnosti ali po sreči zmogli nerodni odmet.

„Torej še enkrat lepe pozdrave,“ odmeva s Capille, „in ponovno ti povem, da smo se te stalno spomin-

jali, tako da si ves vzpon z nami odpravil.“

Zivahno odobravanje mladine je zaključilo zanimivi in topline polni prenos.

Na letošnjem izletu so sodelovali in dospeli na vrh težavne gore, ki jo je lansko leto požar oropal lepih gozdov, sledeči planinci: Dinko, Bogdan in Andrej Bertonec, Damjan Eiletz, Mikica, Alenka, Ivan in Andrej Arnske, Rezika Škulj, Tone Kovič, Martin, Sandi in Tomaž Žužek, Andrejka Drajzibner, Milan Magister, Sebastijan Duh.

SLIKARSKA RAZSTAVA SESTER DOLINAR

V dneh 7.—21. januarja sta v bariloškem razstavnem salonu pokazali svoje slike sestre Andreja in Marjeta Dolinar. Andreja se je predvsem odlikovala v novi grafični tehniki, medtem ko se je predstavila Marjeta z akvareli. Prav tako sta razstavili poslikane keramične krožnike. Andreja je svojo zbirko naslovlila „Južne pokrajine“, Marjeta pa „Slike z Nahuel Huapija“ — torej je vsa razstava podajala naravo, ki nas od vseh strani obdaja in v katero moderni svet s svojo nasilno industrializacijo vse globlje vdira.

Močna skupina bariloških in buenosaireskih Slovencev je prisostvovala otvoritvi razstave, številni drugi so si ogledali slike naslednje dni. Tudi med neslovenskim občinstvom so bila dela povoljno sprejeta in zato upamo, da bomo v bodoče spet kdaj videli umetnine obeh slikark v našem mestu.

VA

MALI OGLASI

ZA DOM

POHIŠTVO: za jedilnice, spalnice, dnevne sobe, moderno in angleški stil. Martin Kovačič — T. E. 765-1682.

PREGELJ in sinovi: izdelava kuhinjskega pohištva; Montevideo 35 - Tablada - T. E. 652-8157.

REDECORA — celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge — Bolívar 224, Ramos Mejía, T. E. 654-0352.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt, Martínez de Hoz 110, San Miguel, T. E. 664-1656.

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritve načrtov. Andrej Marolt, Avellaneda 216, San Miguel. T. E. 664-1656.

ADVOKATI

dr. Vital Ašič — odvetnik; ponedeljek, sredo, petek ob 17. do 19., Don Bosco 168 — San Isidro; T. E. 742-5985.

dr. Franc Knavs — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Pcia. Bs. As. — Tucumán 1455, 9. nadst. E - Tel. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

TRGOVINA

Delikatesa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadro severno od postaje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle — vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadst., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 312-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bnč. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od poned. do petka ob 14. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bnč. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka ob 14. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 Tel. 755-1266 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure. (g. Stanko Oberžan).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS — Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA RAMOS MEJIA - V pritličju poslopja Sloge, Moreno 129. Od ponedeljka do petka ob 16.—19. ure. T. E. 658-6574 — 654-6438.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje ob četrtnih od 20. do 22. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 Tel. 651-1760 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 (gdč. Julka Moder).

OB ROBU

Milan Meden je v „Nedeljskem dnevniku“ zapisal:

„Naša (slovenska) prenova se lahko prične z etiko. In se je že začela. Veliko bi opravil kakšen programski nastop, za katerim bi potem stali kot en mož. Ker mi moramo najprej stisniti uvele roke ženam, ki jih je nekoč milica razganjala, ko so tavalje okrog kočevskih gozdov in prižigale svečke. Mi moramo povedati, kje smo prekoračili pooblastila socializma in zašli v egalitarno socialo brez dela...“

V Sloveniji se je v zadnjih petih letih število zavarovanih delavcev povečalo približno za en odstotek letno. Število upokojujencev pa se je povečalo z letno stopnjo rasti — 4,3 odstotka. Lani je prišlo na 1000 zavarovancev 341 upokojujenec, to se pravi, da manj kot trije zavarovanci delajo oz. skrbijo za enega upokojujenca.

Po zbranih podatkih iz Slovenije baje lahko samo 20 odstotkov slovenskih gospodinjstev krije povprečne življenjske stroške, 60 odstotkov minimalne, 20 odstotkov pa je pod tako imenovanim minimumom. Eden najuglednejših sociologov v Jugoslaviji, prof. dr. Josip Županov, je izjavil: „Če izvajamo socialistične milijarderje iz zasebnega sektorja in visokoplačene partijske in državne funkcionarje, vsem drugim osebni

dohodki padajo... Ponovno se vračamo k tistemu ozkemu modelu: široka množica, ozka elita... V času inflacije ozek krog ljudi dobro živi, medtem ko drugi, mnogo večji, pada v revščino.“ ...

Ljubljanski tednik „Komunist“ je priobčil:

Kaj reči ob tem, da je toliko komunistov izkoristilo svoje položaje? Njega dni so metal ogenj in žveplo na buržujske izrodke, če so počeli kaj takega, kar zdaj sami počenja... Komunisti so opozarjali „vera je opij“ „Zdaj so sami izgubili „svojo vero“, ki bi tudi morala biti opij. Verjamejo samo še v oblast in denar, druge razlage ni, kajti samo oblast lahko tako pokvari človeka... Uživajo v oblasti, pijani so od nje, ne vedo več, kaj delajo...“

Režim, ki vlada v Jugoslaviji, se nahaja v veliki krizi — tako gospodarski kot politični. Slovenske komuniste pa najbolj skrbi upadajoče število članov komunistične partije. So predeli, kjer ni bilo vse leto niti enega novega člana, pač pa jih je veliko zaprosilo za izstop. Vzrok naj bi v glavnem bilo razočaranje nad obljubami, katere je partija med in posebno še po vojni širila med ljudstvo in so se po štiridesetih letih izkazale kot prazne besede.

Zbrala D-ova.

PRIDOBIVAJTE NOVE NAROČNIKE!

V nedeljo, na Pristavi, Tombola

Slovenski srednješolski tečaj

“RAVNATELJ MARKO BAJUK”

sporoča vsem dijakom, da bodo v soboto, 19. marca 1988

- ob 14.30 popravni in dopolnilni izpiti;
- ob 15.30 sprejemni izpiti za 1. letnik;
- ob 17.00 vpisovanje za vse razrede;
- ob 18.00 sveta maša.

Profesorski zbor bo imel istega dne ob 9. zjutraj začetno sejo.

Za veljaven vpis v tečaj mora dijak predložiti na dan vpisovanja naslednje dokumente:

za prvi letnik: spričevalo o končani slovenski osnovni šoli in potrdilo o vpisu na državno priznani srednji šoli;

za drugi in tretji letnik: spričevalo o opravljenem prejšnjem letniku tečaja in potrdilo o vpisu na državno priznani srednji šoli ter počitniško nalogo;

za četrti in peti letnik pa spričevalo o opravljenem tretjem oz. četrtm letniku tečaja in počitniško nalogo (povzetek prebrane knjige).

Vpisnina A 10.- za prvega dijaka iz iste družine, A 5.- za drugega; ostali so vpisnine oproščeni.

Dijaki, ki še niso vrnilo izposojenih si knjig v zadnjih treh letih, naj to store še pred tem dnem in si tako omogočijo vpis.

(15)

Kopač, 18. Dolar. Na veliki skakalnici je zopet zmagal Nykänen; 8. je bil Kopač, 12. Dolar.

V Innsbrucku, Avstrija, je bil zopet prvi Nykänen; 10. je bil Tepeš.

Na lestvici za svetovni pokal je 1. Nykänen, ki ima 170 točk. Na sedmem mestu je Tepeš, ki ima 54 točk; 11. pa Ulaga, 31 točk.

KOŠARKA

V 1. A zvezni košarkarski ligi se je končal prvi del turnirja. Ljubljansko moštvo Smelt Olimpija je ta prvi del prvenstva odlično odigralo. Dobil je 8 iger; 4 jih je pa izgubilo. V Ljubljani so izgubili samo z beograjskim Partizanom in to šele v zadnjih sekundah; v gosteh pa po podaljku v Zadru, gladko izgubili v Splitu z vodilno Jugoplastiko ter v Zagrebu s Cibono. Po desetletju so se Ljubljanci vrnil v točkami iz Sarajeva, prvič v zgodovini sploh so premagali Budućnost v Titogradu in beograjski IMT prvič sploh. Zmage, igra in uvrstitev v prvem delu v Jugoslaviji že odmevajo. Ljubljanskemu moštvu so tudi sodniki začeli dobro soditi, kar je na gostovanjih še kako pomembno. Počasi se vrača z ugledom tudi vpliv in mimo Ljubljancev nihče ne bo mogel kar tako odločati o pomembnih zadevah v jugoslovanski košarki. Gotovo je posledica dobre igre tudi povabilo Juretu Zdovcu, članu Olimpije, ki je te dni igral kot član A jugoslovanske reprezentance v

OBVESTILA

NEDELJA, 6. marca:
Tombola na Pristavi.

ČETRTEK, 10. marca:
Izredni občni zbor Zveze slovenskih mater in žena ob 17. uri. Zbor bo sklepčen ob vsakem številu udeleženk.

Seja upravnega sveta ZS ob 20. uri v društvenih prostorih.

NEDELJA, 13. marca:
Začetna šolska prireditev v Slovenski hiši ob 16.

PETEK, 18. marca:
Medorganizacijski svet bo pa 18. marca ob 20. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 20. marca:
V Slomškovem domu tradicionalna tombola.

Občni zbor Zedinjene Slovenije v Slovenski hiši ob 9.30.

SOBOTA, 26. marca:
Redni letni občni zbor Kreditne zadruge SLOGA ob 21. uri v Slomškovem domu.

NEDELJA, 27. marca:
V Rožmanovem domu ob 11.30 blagoslov oljk, sv. maša nato skupno kosilo.

Vse slovenske rojake lepo vabimo na veliko

TOMBOLO SLOMŠKOVEGA DOMA.

Letos bo v nedeljo

20. MARCA

Glavni dobitek:

BARVNI TV

stotine bogatih dobitkov!
V predprodaji dobite za 5 tablice eno brezplačno. Darujte dobitke, kupujte tablice v predprodaji.

Podprite SLOMŠKOV DOM.

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je 10. decembra odšla k Bogu v večno domovino naša predraga sestra, teta in nečakinja

Marija Cerar
profesorica zgodovine

V petek, 11. decembra, smo jo položili k večnemu počitku na pokopališču Chacarita. Najlepša zahvala dr. Juriju Rodetu za molitve ob krsti, Franciju Cukjatiju za vodstvo pogreba in molitve. Hvala vsem, ki ste jo prišli kropiti in jo spemili na njeni zadnji poti.

Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

Zalujoči:

sestra Ani z družino,
brata Joško z ženo Sonjo,
in Franci z družino.

Nečaki: Fernando, Diego, Andrej, Ramiro,
nečakinji Patricija in Jimena,
svakinji Sonja in Pavla,
svak Raul.

Buenos Aires, Miramar, Boulogne, Cleveland, Idrija

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
REDACCION Y ADMINISTRACION:
RAMON L. FALCON 4158
1407 BUENOS AIRES
ARGENTINA

Teléfono: 6 9 - 9 5 0 3

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:
dr. Tine Debeljak, Tone Mizerit,
dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual No. 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1988:
Za Argentino A 100; pri pošiljanju po pošti A 120; Zdrž. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejne države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 45 USA dol.
TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES
T. E. 362-7215

V nedeljo izide

mladinska vez

Celoletno naročino
si zagotovite za A 15.-

SLOGA SPOROČA

V petek, 4. marca, od 18.—19. ure bo v pisarni Mutuala SLOGA pričela poslovati pravna posvetovalnica (vodi dr. Jože Dobovšek ml.). Posveti bodo vsak petek ob isti uri v inf. pisarni SLOGE, Moreno 129 (pritličje), R. Mejía.

MIRKO VASLE

Slovenci in šport

SMUČANJE

V moškem alpskem smučanju je letos nedvomno nova zvezda 21-letni Italijan Alberto Tomba. Velja za ta čas kot najboljši tekmovalac v tehničnih disciplinah v vsej karavani svetovnega pokala, ki je od začetka sezone nepremagljiv. Veliko kronistov ga že primerja z velikim Švedom I. Stenmarkom. Med drugimi je v tej sezoni zmagal v Italiji (La Valle) v veleslalomu (Madonna di Campiglio) v slalomu. Tudi v slalomski disciplini je zmagal v Sloveniji, točkrat v Kranjski gori. Za Slovence letošnja sezona ne obeta prav nič dobrega. Če pogledamo nekaj rezultatov bomo videli, da Slovenci letos niso v najboljši formi. Od letošnjega prvenstva imamo samo vesti od petih tekem. Najboljšo slovensko uvrstitev je dosegel v Madonna di Campiglio Bojan Križaj, ki se je uvrstil na 3. mesto, Grega Benedik pa je bil 11. v veleslalomu.

V Kranjski gori je bil najboljši Slovenec R. Petrovič, ki je dosegel 5. mesto. Benedik je bil 7. v slalomski disciplini. V isti disciplini, a točkrat v La Valle, je bil najboljši Slovenec Čizman šele na 13. mestu; 25. je bil Bergant.

Pri ženskah imamo komaj štiri re-

zultate. V Piancavallo, Italija, je zmagala v veleslalomski disciplini Francozija Quittet, Mateja Svet je dospela na cilj na 4. mestu. V isti disciplini, a točkrat v Tigris, je zmagala Švicarka Schneider. Mateja Svet je bila 6. V drugih dveh tekmah ni bilo uvrščenih Slovencev.

Pri moških je lestvica za svetovni pokal sledeča; skupno: 1. Tomba (Italija), 125 točk; 16. Križaj, 21 točk; 20. Benedik; 33. Petrovič; 57. Čizman.

Lestvica svetovnega pokala za ženske nam skupno pokaže sledeče: 1. Figini (Švica), 104 točk; 8. Svet, 62 točk.

SMUČARSKI SKOKI

V uvodni tekmi v Thunder Bayu, Kanada, na 90 m. skakalnici je zmagal vele prvak Finec Nykänen. Na peto mesto se je uvrstil najboljši Slovenec, točkrat Primož Ulaga; 6. je bil Tepeš, 18. Debelak. Potem so skakali v ZDA in sicer v Lake Placidu. Na veliki skakalnici je zmagal Čeh Ploc, 6. je bil Tepeš, 16. Ulaga, 21. Debelak. Na srednji skakalnici je tudi zmagal Čeh Ploc; 8. je bil Ulaga, 9. Debelak, 10. Tepeš.

Potovali so potem v Sapporo, Japonska. Tam je na srednji skakalnici zmagal Finec Nykänen; 14. je bil

dih so se proglasili za nove mladinske svetovne prvake Jugoslavlani. Igrali so sedem iger. V finalni tekmi so premagali Španijo 28:26. Španci so se nepričakovano povzdignili v finale. Tekma je bila proti pričakovanju silno borbeno. V prvem polčasu so zmagovali Španci 13:12. Šele v finalu so modri prišli do zmage. A Jugoslavlani so odigrali „resnično“ finalno tekmo v polfinalu, ko so premagali Sovjetsko zvezo 19:18. Omeniti je treba, da sta v Jugoslovanski reprezentanci igrala dva Slovenca, kapetan, 21-letni Velenčan Iztok Puc, ki je proti SZ dosegel kar 12 golov ter Celjan, 19-letni Tomaž Jeršič. Nove mladinske svetovne prvake so si vsi najbolj zapomnili po sijajnih finiših, to pa pomeni, da pri njih ne gre le za talent, ampak tudi za moč, vzdržljivost in koncentracijo, odlike, ki so v sodobnem rokometu pogosto celo bolj pomembne kot nadarjenost.

V II. zvezni rokometni ligi - ženske, se Velenje, kot je že navada, bori na zadnjih mestih v prvenstvu. Jugoslovanske rokometnice so v finalu ženskega svetovnega rokometnega prvenstva, skupina B, premagale Romunijo 23:20 in se s tem uvrstile na olimpijski turnir v Seulu, Južna Koreja. Prvenstvo se je odigralo v Sofiji, Bolgarija.

Jugoslovanski rokometarji so osvojili naslov balkanskega prvaka, potem ko so v odločilni tekmi premagali Romunijo 28:26. Turnir se je vršil v Nišu, Jugoslavija.

ROKOMET

Na Rijeki se je vršilo 6. Mladinsko svetovno prvenstvo v rokometu za moške. Po hudih in borbenih spopa-